Tefsir

AİHL/11. SINIF

Ünite : 4. KUR’AN'I ANLAMA VE YORUMLAMA

Kur’an'ı Anlama ve Yorumlama Yönteminde Temel İlkeler

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

2

Kur’an'ı Anlama ve Yorumlama Yönteminde Temel İlkeler

2.5. Nüzul Ortamını Dikkate Alma

2.6. Bilimsel Verilerden Faydalanma

2.5. Nüzul Ortamını Dikkate Alma

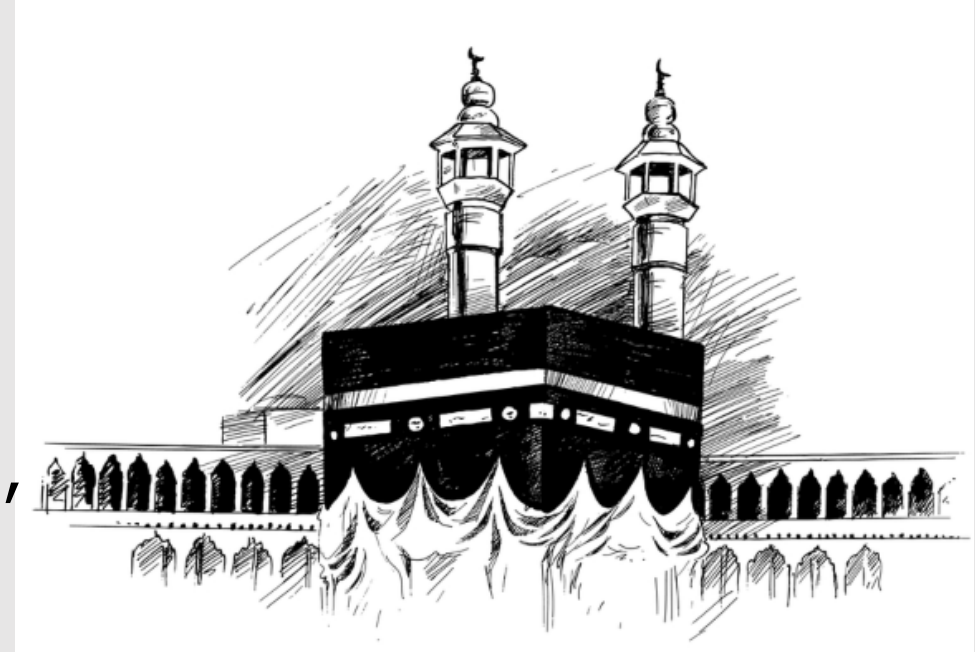

- Bir sözün hangi ortam ve koşullarda ortaya çıktığını bilmek, onu doğru anlamaya götüren en değerli araçdır.

- Ayetlerin iniş sebepleri, indikleri yer ve zaman, muhatapların kimlikleri ile sosyal, siyasal, ekonomik, psikolojik durumları, vahyin muhataplar üzerindeki etkisi gibi olaylar nüzul ortamını betimler.

❖ NÜZUL ORTAMINI DİKKATE ALMA

Bir sözün öncelikle kullanıldığı metin içindeki yerini, öncesi ve sonrası ile bağlantısını (metinsel bağlam), ikincisi de hangi ortam ve koşullarda ortaya çıktığını (harici bağlam) bilmek, onu doğru anlamaya götüren en değerli etkenlerdir.

- **Harici bağlam,** sözün ifade edildiği sıradaki olaylar ve sosyal durumdur.
- **Kur’an Muciz bir kitap olması hasebiyle indiği dönemde insanları kendisine hayran bırakmıştır. Kıyamet sabahına kadar muciz kalacak olan bu İlahi Kitap 610-632 yılları arasında Arabistan topraklarında nazil olmuştur.**

❖ **Ayetlerin nüzul sebebini bilmenin faydaları:**

- **Ayeti doğru anlamayı sağlar.**
- **Ayetin hikmetini kavramaya yardımcı olur.**
- **Ayetten isabetli hüküm çıkarmayı sağlar.**

2.6. Bilimsel Verilerden Faydalanma

- Kur’an’ın “Oku” diye başlaması, kâinattaki muhteşem yapının ve varlıklar üzerinde düşünmenin insanı Allah’ı (c.c.) tefekkür etmeye yönlendirmesi İslam dininin bilime verdiği önemi gösterir.

- Kur’an’ı Kerim bilimsel verilerle çelişmez aksine bilimi destekler.

Anlama ve yorumlamada çeşitli ilim dallarından yardım alırken şu hususlara dikkat etmek gerekir:

- Kur'an'ı Kerim'in bir bilim kitabı değil din kitabı olduğunu unutmamak,
- Kur'an'ı Kerim'in ana gayesinden uzaklaşmamak,
- Bilimsel konularda ayrıntıya girmemek,
- Kur'an'ı Kerim'i bilimsel bilgilerin tahakkümü altına sokmamak,
- Ayetlerin yorumunda kesin yargıda bulunmamak,
- Kur'an'ı Kerim'in bilimsel gerçekler ve buluşlar ile uyum içinde olduğunu ispata çalışmamak,
- Bilgi alanımızın dışında kalan ve çözemeyeceğimiz bilimsel konuları uzmanına danışarak çözmek.

- Kur’an’ı Kerim’de bulunan, kâinatın muhteşem yapısı ile ilgili ayetlerden bazıları şunlardır:

- **“Rüzgarları, aşılayıcı gönderdik, gökten de su indirip sizi suladık. Onu (suyu) hazinelerde tutan siz değilsiniz.”** (Hicr, 22.)

- **“Deveye bakmıyorlar mı, nasıl yaratılmış! Göğe bakmıyorlar mı, nasıl yükseltilmiş! Dağlara bakmıyorlar mı, nasıl dikilmişler! Yeryüzüne bakmıyorlar mı, nasıl yayılmış!”** (Gâşiye, 17-20.)

Ünitemizi Değerlendirelim

1. Kur’an’ı Kerim’i doğru anlamak ve yorumlamak neden önemlidir?
2. Kur’an’ı Kerim’i anlama ve yorumlamada temel ilkeler nelerdir?
3. Kur’an’ı Kerim’in nüzul ortamını bilmenin faydaları nelerdir?
4. Kur’an’ı Kerim’in Kur’an ve sünnetle tefsir edilmesini kısaca açıklayınız.

Cevaplayalım

1. Aşağıdakilerden hangisi Kur’an’ı Kerim’i anlama ve yorumlamadaki temel ilkelerden biri <u>değildir</u>?

A) Türkçe diline vukufiyet
B) Kur’an’ın Kur’an ile tefsiri
C) Kur’an’ın sünnet ile tefsiri
D) Nüzul ortamına dikkate alma
E) Bilimsel verilerden faydalanma

2. İnsanların Kur'an'ı Kerim'i doğru anlaması ve yorumlaması dünya hayatını doğru ve anlamlı yaşaması için önemlidir. Bu yüzden Hz. Muhammed (s.a.v.) vahiy sürecinde hem insanlara vahyi iletmiş hem de sahabenin doğru anlaması için açıklamalarda bulunmuştur. Sahabe de onun açıklamalarından ve uygulamalarından yola çıkarak gittikleri bölgelerde Kur'an'ı Kerim'i doğru açıklamaya ve yorumlamaya dikkat etmiştir. Bu durum tabiin döneminde de devam etmiştir. Tabiin döneminde…

Bu düşünce akışına göre parçanın sonuna aşağıdakilerden hangisi getirilirse <u>yanlış</u> bir bilgi verilmiş olur?

A) Kur'an-ı Kerim'i tefsir etmede bazı temel kurallar belirlenmiştir.
B) Kur'an-ı Kerim ilmi bir disiplin içinde tefsir edilmiştir.
C) Kur'an-ı Kerim üzerine yapılan çalışmalar yavaşlamıştır.
D) Kur'an-ı Kerim üzerine yapılan çalışmalar farklılaşmıştır.
E) Kur'an-ı Kerim'i tefsir etmeye yardımcı bilgiler toplanmıştır.

3. Kur’an’ı Kerim’in ilk muhatapları Arap toplumudur. Bu yüzden dili Arapça’dır. Bu dili kullanarak harika bir anlatım tarzı ve en güzel ifade biçimleri ile muhatabını kendisine bağlamıştır. Onun amacı anlatacaklarını en güzel tarzda söylemek; böylece meramını ve maksadını en uygun dille anlatmaktır. Kur’an’ı Kerim’i anlama ve yorumlamada öncelikle onun dil açısından incelenmesi gerekir. Esaslı bir dil incelemesi ayetlerin çözümlemesinde başarıya götüren ilk aşamadır. Böylesi bir incelemeyi yapmadan ayetlerin doğru bir şekilde anlaşılması mümkün değildir.

Bu metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabına yer verilmemiştir?

A) Kur’an-ı Kerim’in dili neden Arapça’dır?
B) Kur’an-ı Kerim’i doğru anlamak ve yorumlamak neden önemlidir?
C) Kur’an-ı Kerim ayetlerinin çözümlenmesinde ilk aşama nedir?
D) Kur’an-ı Kerim’in anlatım tarzının insanlar üzerindeki etkisi nedir?
E) Kur’an-ı Kerim’i yorumlayabilmek için inceleme yapmak zorunlu mudur?

4. Kur’an’ı Kerim’de **“Böylece sizi orta bir ümmet yaptık ki insanlara şahit olasınız. Resul de size şahit olsun...”** (Bakara, 143.) buyrulmaktadır. Hz. Peygamber’de **“Orta, adalettir.”** (Tirmizî, Kitâbu’t-Tefsîr, 3.) diyerek bu kelimenin anlamını insanlara açıklamıştır.

Verilen bu örnek Kur’an’ı Kerim’i doğru anlama ve yorumlamada hangi temel ilkeyle ilgilidir?

A) Arap diline vukufiyet
B) Kur’an’ın Kur’an ile tefsiri
C) Kur’an’ın sünnet ile tefsiri
D) Nüzul ortamını dikkate alma
E) Kur’an’ın sahabe görüşleri ile tefsiri

5. Kur’an’ı Kerim, yirmi üç yılda inmiş bir kitap olduğu için yerleştirilmek istenen kurallar, hükümler ve problemlere çözüm amacıyla gönderilen ayetler aynı anda inmemiş aksine zamana yayılmıştır. Kur’an’ı Kerim’in inmeye başladığı ilk yıllarda kısaca bahsedilen bazı hususlar ilerleyen yıllarda genişçe işlenmiştir. Bir yerde çok kısa işaret edilen konu, başka bir yerde uzunca anlatılmıştır. Bu yüzden Kur'an’ı Kerim incelenirken bazı hususlara dikkat etmek gerekir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi dikkat edilmesi gereken hususlardan biri <u>değildir</u>?

A) Kur’an’ı Kerim’deki her bir ayet kendi içinde yorumlanmalıdır.
B) Farklı zamanlardaki anlatımların iç bağlantıları araştırılmalıdır.
C) Ayetler incelenirken kendisinden önceki ve sonraki ayetlerle birlikte değerlendirilmelidir.
D) Kelime ve cümleler ayetin tamamında anlatılan mevzu ile bir arada incelenmelidir.
E) Kur’an’ı Kerim bir bütün halinde incelenmeli ve yorumlanmalıdır.

6. Yusuf’un gittiği “Kur’an’ı Anlama İlkeleri” başlıklı bir konferansta konuşmacı bağlam konusuna değinmiş ve özellikle harici (dış) bağlam üzerinde durarak şu ifadeleri dile getirmiştir:

“Harici bağlam bir söz ve metnin ortaya çıktığı koşullara denir. Ayetlerin nüzul sebepleri, indikleri yer ve zaman, muhatapların kimlikleri ile sosyal, siyasal, ekonomik ve psikolojik durumları harici bağlamı anlatmaktadır."

Buna göre harici bağlam Kur’an’ı anlama ve yorumlamada hangi ilkeyi ifade etmektedir?

A) Kur’an’ın sünnet ile tefsiri
B) Kur’an’ın sahabe ve tâbiinin görüşleri ile tefsiri
C) Kur’an’ın Kur’an ile tefsiri
D) Nüzul ortamını dikkate alma
E) Bilimsel verilerden faydalanma

7. Kur'an'ı anlama ve yorumlamada çeşitli ilim dallarından yardım alırken rastgele değil usulünce hareket etmek gerekir.

Aşağıdakilerden hangisi bu konuda dikkat edilmesi gereken kurallardan biri <u>değildir</u>?

A) Kur’an’ın bir din kitabı olmakla beraber bir bilim kitabı olduğunu unutmamak
B) Kur’an’ın ana gayesinden uzaklaşmamak
C) Kesinleşmemiş teorilere yer vermemek
D) Kur’an’ın bilimsel gerçekler ve buluşlar ile uyum içinde olduğunu ispata çalışmamak
E) Kur’an’ı bilimsel bilgilerin tahakkümü altına sokmamak

8. “Kâfirler görmezler mi ki, gökler ve yer birbirine bitişik idi, onları biz ayırdık. Biz her canlı şeyi sudan meydana getirdik. Hâlâ iman etmiyorlar mı?” (Enbiya, 30.)

“Rüzgârları, aşılayıcı gönderdik, gökten de su indirip sizi suladık. Onu (suyu) hazinelerde tutan siz değilsiniz.” (Hicr, 22.) “

Kur’an’ı anlama ve yorumlamada temel ilkeler” konusunda sunum yapacak olan bir öğrencinin, yukarıdaki ayetleri hangi başlık altında ele alması daha isabetli olur?

A) Kur’an’ın sünnetle tefsiri
B) Kur’an’ın sahabe görüşleriyle tefsiri
C) Arap diline vukûfiyet
D) Nüzul ortamını dikkate alma
E) Bilimsel verilerden faydalanma

NELER ÖĞRENDİK?

1. Kur'an'ı Anlama ve Yorumlama
2. Kur’an'ı Anlama ve Yorumlama Yönteminde Temel İlkeler
   - 2.1. Arap Diline Vukufiyet
   - 2.2. Kur’an’ın Kur’an ile Tefsiri
   - 2.3. Kur’an’ın Sünnet ile Tefsiri
   - 2.4. Kur’an’ın Sahabe ve Tâbiîn Görüşleri ile Tefsiri
   - 2.5. Nüzul Ortamını Dikkate Alma
   - 2.6. Bilimsel Verilerden Faydalanma

Hazırlayan: Hilal DEMİR